1. aarg. Nr. 4.

Anarkisten

Utkommer vær 14. dag — *Abonnement* mottages paa alle innen- og utenlanske postkontorer samt i Akersgaten 73 b, indre gaar, Kristiania. — Koster 60 øre kvartalet

Redaktør: *Kristofer Hansteen*, Vibes gate 8, 4. etg.

Fredag den 13. mai.

Kooperation.

I de senere aar har kooperationen tat stort omfang i hele Europa og de lanne, vis befolkning stammer fra Europa. Om den ossaa har faat inpas i Indien og Japan, vet vi ikke. Det lan, vor den har vunnet størst utbredelse, er Englan. Man reiner, at 8 millioner av Englans befolkning tar sine varer jennem de kooperative selskapers utsalgssteder. I disse faar man kolonialvarer og manufakturvarer og alle mulie andre varer. Samtlie kooperative selskaper i Englan tar sine varer i en en-gros-forretning, som er dannet av selskaperne. Denne en-gros-forretning har en omsætsætning til 1.500.000.000 kroner om aaret. De kooperative selskaper dannes paa den maate, at endel skyter sammen noen penge, saa at man kan leie lokale og betale de første inkjøp. De, der sætter penge in, faa aktier i forretningen. Aktierne sættes lavt; her i byen til 20 kroner, da det jo ialmindelihet væsentli er arbeidere og andre ubemidlete, der danner kooperative selskaper. Senere kan man bli medlem mot at betale 1 krone i inskrivningspenge. Selskaperne holler samme priser som kjøbmænnerne; men selskaperne lægger an paa at holle goe varer, derfor blir varerne unnertiden faktisk billigere for kjøperen. Efter vært kvartals slutning faar vært medlem noen procent tilbakebetalt av det, han har betalt for varer, han har tat i løpet av kvartalet. Vormange procent det blir, avhænger av vor stort overskud forretningen har git. Det fordres i selskaperne her i Kristiania, at vært medlem skal ta 3 aktier, tilsammen 60 kroner, men disse aktier fordres ikke inbetalt paa annen maate en derved, at ens procenter paa kjøp ikke utbetales, før de 60 kroner er betalt av dem. Etvært medlem kan ta aktier for intil 2000 kroner, og av disse faar han 5 % aarli rente. Fordelen ved at ta sine varer jennem et kooperativt selskap er den, at man ungaar at faa forfalskete og bedærvede varer, og at man faar procenter av sit kjøp. I de engelske selskaper er disse procenter gaat op til 15. Vi vil anbefale kooperationen varmt til publikum unner alle økonomiske vilkaar, men først og fremst til arbeiderne, og alle, der har lite at jøre med, da disse jo mere æn andre er utsat for at faa daarlie varer og ossaa mere kan trænge de procenter, man faar.

En ting ved ordningen av kooperationen finner vi dog uheldi, og det er de staaende aktier. Naar et kooperativt selskap grunlægges, tar folk, der har lit penge aktier for flere hundrede op til 2000 kroner, mens den, der har lite, ikke kan ta mere en én eller et par aktier à 20 kroner. Senere tar ossaa de kooperative selskaper med glæde imot aktieteining for op til 2000 kroner av folk, der kan teine saa meget, mens ubemidlede, der meller seg in, maa nøie sei med at la sine procenter paa kjøp for de første aar bli staaene, for at faa teinet de efter reglerne fastsatte 3 aktier. Aktiehaverne faar renter av sine penge. Men paa denne maate opfyller de kooperative selskaper ikke helt sit formaal nemli at skaffe publikum de varer, det trænger, paa en maate, saa at det ikke behøver at betale kapitalistprofit. Det ville efter vor mening være heldiere, om man, naar et kooperativt utsalg var kommet got igang, inløste aktierne saa hurti, som det da lot sei jøre. Naturlivis maatte kjøperne da i noen aar unvære renter paa kjøp, men senere ville renterne bli saa meget større. Den allerheldiste maate at grunlægge en kooperativ forretning paa, er efter vor mening den, at der overhodet ikke gis renter av inbetalte penge. Muliens ville man da ikke faa større beløb inbetalt. Forretningen maatte da grunlægges paa smaa inskud fra 10 til 60 kroner, som tilbakebetaltes snarest jørli, og procenter for kjøp gaves altsaa ikke, før alt var tilbakebetalt. Der er neppe herefter fare for, at der ikke ville komme nok smaabeløp sammen paa et sted, vor tanken om grunlæggelsen av et kooperativt selskap kom op, da forstaaelsen av fordelen ved kooperationen nu vinner større og større utbredelse.

Paa lannet har der i de senere aar i mange europæiske lanne utviklet sei en annen sort kooperation. Jorbesiddere, store og smaa slutter sei sammen for i fællesskap at kjøpe in redskaper, gjødning, lanbruksmaskiner o. s. v., da man ved inkjøp i større partier kan faa kjøpt billiere, faar billiere fragt og kan gaa forbi mellemhandlerne. Desuten danner lanmænnene andelsmeierier, andelsslakterier og lign., og disse har saa sine utsalgssteder. Herved opnaar man ved slaktning og ved lavning av ost og smør at kunne benytte folk, der der er kyndie efter tidens fordringer, og at kunne benytte alle moderne redskaper og maskiner, og man ungaar spekulanter og mellemhandlere. Lanmænnene kan sælle sine varer billiere æn mellemhandlerne, der maa kjøpe sine varer. Mellemhandlere ungaaes ialfal ganske, naar de kooperative lanbruksselskaper staar i forbinnelse med kooperative selskaper i byerne eller har egne utsalgssteder. Lanbrukskooperationen har i intet lan opnaad det omfang som i Danmark, vor i adskillige aar den største del av jorbesidderne har drevet kooperation og reddet det danske jorbruk unner den krise, som det europæiske jorbruk i de senere aar har været i unner konkurrencen med det amerikanske lanbruk, der har saa frugtbar jor og drives med alle moderne produktionsmidler. For en del skylles det maaske ossaa lanbrukskooperationen, at endel fødevarer, især fedevarer, er noet billiere i Danmark en f. eks. i Norge, og saaledes har ossaa arbeiderne i Danmark havt noen gavn av kooperationen. I Norge er lanbrukskooperationen ænnu i sin begyndelse; men kooperationens utrættelie talsman i Norge, hr. Dehli, uttalte i sit foredrag i vinter, at han ventet, at der snart ville bli dannet mange selskaper, og at han haabet, at der med tiden ville bli et i vær bygd, og at disse ville komme til at staa i forbinnelse med handelskooperationen saavel i byerne som paa lannet.

Den tredje sort kooperation er produktiv-kooperationen. Denne finnes ossaa nu i de fleste av europære eller europæeres efterkommere befolkede lanne. Pengene til at begynne disse foretagender er dels samlet sammen blandt de publikum, der har bruk for de producerede varer; dette er især tilfælle med en del bakerier; naar disse er bygget paa aktier, der gir rente, er de dog ikke meget forskjellie fra alminnelie kapitalistforetagender og har derfor ikke megen interesse. Dels er produktiv-foretagenerne oprettet av handelskooperationsselskaper, dels av fagforeninger, som f. eks. de bekjente belgiske kooperativ-foretagender og de danske fagforeningers bakerier og margarinfabrik; dels har de enkelte fagforeninger lagt penge til produktionsforetagender i vedkommende fag. I Englan finnes endel foretagener, som er grunnede av arbeidere, der har skut noen penge sammen, dels ossaa faat laan ved sammenskud av interesserte eller ved almindelie forretningslaan, og saa arbeider i den av dem grunnede fabrik eller værksted; dette synes f. eks. at være tilfælle med endel kooperative trykkerier i Englan; vi vil se at skaffe os nærmere oplysning om disse og skal saa meddele vore læsere den. Disse foretagener er de interessanteste, da arbeiderne i disse foretagener staar friest, især da, efterat de

har friet sei fra, vad de har laant. To grupper av komunistiske anarkister dyrker i Englan vær sit stykke jor. Den ene gruppe har faat laane penge av en rikman, vis interesse var vakt for experimentet av en vis Kapper, der var glødende begeistret for de anarkistiske ideer og unner en samtale med vedkommende rikman havde forklaret for ham, vordan det lot sei jøre at grunne en anarkistisk koloni og ytret, at hadde han penge til et stykke jor, ville han straks ta fat. Kapper og et par andre tok saa fat, og med meget strængt, uthaallene arbeide og mange savn i begynnelsen fik de saa meget av jorstykket dyrket op, som de rak, og har siden levet av det. Kapper har senere forlat kolonien; men de, der nu danner kolonien — der har stadi kommet folk til og reist folk fra, og antallet av kolonister har gaaet op og ned — lever saa got eller maaske vel saa got som engelske lønarbeidere; de har især lagt sei efter gartneri, kjøkkenhave og blomsterhavedyrkning; de avsætter sine varer mest til de kooperative selskaper og har en omsætning til ca. 20,000 kroner om aaret, og er nu begyndt at betale av paa, vad de har laant. De har inrettet sei anarkistisk saavit som dette lar sei jøre, naar man maa arbeide for at tjene penge for at faa livets fornødenheter, en omstændihet, der jør, at man altid maa jøre inskrænkninger i sine krav til livet, og ossaa jør, at der i samlivet menneskene imellem blir mange knuter paa traaden.

Den annen gruppe af anarkister hadde for 2 a 3 aar siden ved sammenskud og ved smaalaan av interesserte faat saa mange penge, at de kunne kjøpe et stykke jor. De var 14 i tallet og villie til at la andre slutte sei til. Men siden har de ikke meddelt de anarkistiske aviser noet om sin skjæbne; men vis de eksisterer, og det lykkes os at faa vite noet om dem, skal vi meddele det.

I Norge er der ikke megen produktiv kooperation; men den finnes dog. En del fagforeninger har grunlagt et bakeri her i Kristiania, «Fællesbakeriet» kallet; lignende bakerier paatænktes for en tid siden oprettet i Bergen og Trondjem; men vi vet ikke, om disse ennu er kommet istan. Arbeiderne paa Nordbaneanlægget har oprettet et bakeri, vorfra nu mange lanhandlere paa Hadelan tar brø og seller ut til en med jernbanearbeiderne avtalt pris. Endel skomakere her i byen har sat i gang et produktionsforetagende, «Skomakernes produktionsforretning». Pengene er lagt til av skomakernes fagforening. Der arbeider nu ca. 20 mennesker, der stadi har havt nok at jøre. Man faar intet sted i Kristiania got skotøi til en saa billi pris som i skomakernes produktionsforretning.

Det interessante ved kooperationen er, at den har overflødijort bourgeoisiet. Kooperationen er efter vor mening et første skrit henimot den tid, da menneskene ikke bruker penge. Bourgeoisiet, den klasse, vis stilling var baseret paa pengene, har den overflødijort, og dermed er ossaa den klasse, som oprethaalt pengesysteme forsvunnet. Producenter og konsumenter har ikke bruk for penge. Varerne kan bringes fra producent til konsument uten mellemkomst av penge, likesaavel som de kan bringes uten mellemkomst av bourgeoisi.

Daarlige regnemestere.

Faktum er, at mange mennesker er skrækkelig daarlige til at regne; men kanske klarer de sig saa nogenlunde alligevel. Værre gaar det iallefald med dem — og af dem er der ligesaa mange —, der har regnet ut, at menneskene er saa inmarie fulde af fanden, saa helt igjennem brutale og ondskabsfulde, at de fra den dag «lovens haandhævere» blir lig nul, vil gaa bærsærkergang og øve vold mod sine medmenneskers frihed, rettigheder, liv, lemmer o. s. v.

At disse folk har liden tro paa menneskeheden og dennes udvikling i retning af det som stort og godt er, bør knapt nævnes.

Nei, — det komiske ved tingen, se det er, at de selv er paa det rene med, at i et anarkistisk samfund vilde ikke de lade være at yde sit arbeide, og ingen af dem vil, grundet de frie forhold, bli hverken tyran eller morder. Men de andre, det er dem, de tviler paa.

Spør saa de andre, de svarer — akkurat paa samme vis.

Denne indgroede mistro overfor alle medmennesker er naturlig en følge af det fordømte kapitalistiske konkurrancevæsen, som nu raader . . . Men, — fei en vakker dag kapitalistsamfundet samt alle dets lovmagere og tarvelige institutioner afveien, og det skal vise sig hvem der var — de daarlige regnemestere.

å.

Religion.

Religion er en modstander af al frihedsfølelse. Og naar man søger at forklare kristendommen som grundlag for menneskehedens frigjørelse og individets selvstændighed, da er denne forklaring i bund og grund falsk. Den kristne tror paa tilstedeværelsen af 2 hinanden modsatte magter, der evigt kjæmper om «overherredømmet» i verden. Hans hjerte er valpladsen for frygtelige kampe mellem de to magter. Snart har djævelen efter en hidsig fægtning drevet Vorherre ud (sees f. Ex. i det nye testamente om de «besatte») snart kommer Vorherre med en forøget hærstyrke og erobrer atter det stakkels omstridte hjerte.

Det individuelle er her næsten udelukket. Han er en kastebold for skjæbnen, for Vorherres «prøvelser», bliver han fattig er det enten en «prøvelse» eller «straf», er han rig har gud bevist ham sin «rige naade». Det smule «jeg» Vorherre har ladet ham beholde har han taget første prioritet i, og han staar altid som trudsel bag: «Gjør du ikke som jeg vil, er du hjemfalden til «evig straf».

Den kristne maa ikke appelere til sin egen samvittighed som første indsats, han skal «tro», «lyde», «ydmyge sig». Alle de raaheder bibelen lader «Vorgjøre er «ting han ikke forstaar», det er guds underlige veie, der gjennem denne raahed søger at drage menneskene frem til lys og lykke.

«Salige ere de enfoldige i troen,» siger kristendommens stifter. Det hjælper ikke du fører et ædelt liv, fuld af næstekjærlighed og sandhedssøgen. Du skal tage alle dine tanker fangen under troens lydighed. Ikke dine gode gjerninger men din tro skal lyksaliggjøre dig. Heri bunder al religion. Det er det slaviske i mennesket der har skabt religionen. De romerske keisere ophøiede sig i levende live til guder; paven er «Guds statholder paa jorden», den russiske keiser staar ogsaa som et mellemled mellem himmelherskeren og sit folk; kinas keiser antages for «himlens søn», ja vi behøver ikke gaa saa langt, selv i danmark, der dog skulde synes mere «civiliseret» kjender nærv. forf. oplyste folk, som har udtalt som sin overbevisning at hans jordiske majestæt af himmelkeiseren var forlenet med særlig kraft og naade.

Jo mere frihedselskende og selvstændig et menneske er, jo mere han stoler paa sig selv, desmindre brug faar han for Guds pegefinger, og ligesom hans udviklede personlighed vægrer sig ved at underkaste sig keisere og konger, love og vedtægter, lige saa lidet kan han anerkjende en himmelsk hersker, af hvem er han fuldstændig afhængig, som vilkaarlig kan bestemme over ham i tid og evighed. Paa knæ for Vorherre og bed i ydmyghed til Vorherre om det nller hint du ikke har fortjent. Ær og lyd din øvrighed. Giv keiseren, hvad keiserens er og gud hvad guds er. Resten kan du selv beholde.

Stakkel slavesjæl, som formørker sin tilværelse med slik raaskab. Endnu værre med den, der er **saa** hildet i dogmer, at han, trods han beskjæftiger sig med filosofi ikke kan frigjøre sig for dem, og derfor i sin blindhed søger at rette og lempe paa raahederne for at faa dem afpassede efter sit friere livssyn, for et saadan menneske, som tænker men dog vil tro, er der ingen redning mulig. Vi maa nu faa den gamle troesbekjendelse afskaffet og i stedet skal det hede:

Jeg hader autoritetstroen, al dens væsen og alle dens gjerninger, thi den er ophavet til ufrihed, elendighed og fornedrelse». *A. B.*

For O. Ljungdahl holt endel av dem, der har hørt paa hans mange foredrag og deltat i diskussionen bakefter, en fest isøndags. Ljungdahl har som bekjent i de siste maaneder saavel her i byen som i Fredrikstad holt en mængde foredrag, vori han har angrepet religionerne, særli kristendommen. Det har været en lyst at høre, vordan hr. Ljungdahl har hudflettet al den overtro, som denne religion er bygget paa. Han har hørt paa en prediken i en bestemt kirke en søndag, og saa i et foredrag jennemgaat prækenen, efter at ha inbut præsten til at høre paa og svare, og i foredraget har han saa jennemgaat alle søndagstekstens og prækenens selvmotsigelser og urimeliheter. Der har stadi ved hans foredrag møt op en mængde kristne av alle sorter kirker, sekter og retninger, teologer, enkelte præster og lægpredikanter i stort antal, der har holt lange taler, fremlagt sine forsjellie bekjendelser og læresætninger og forsvaret sine religiøse forestillinger, naturlivis, som de altid jør og maa jøre, kun ut fra disse selv. Ljungdahl er ikke blit træt. Med et roli foredrag har han, foruten at angripe selv dogmerne og de overtroiske forestillinger ved at paavise deres selvmotsigelser og uoverenstemmelse med virkeligheten, paavist uoverensstemmelserne mellem læren om gud som et got væsen og alle de grusomme handlinger, som efter de kristne bibelske fortællinger sker med guds vilje, motsigelsen mellem de kristnes kjærlihetslære og kirkens optræden og de kristnes liv ned ijennem tiderne og nutildags.

Pengeunnerstøttelse til de streikende kulgrubearbeidere i Syd-Wales i Englan kan sennes til John Turner, adr. Freedom, Lambs Conduit street, London, W. C. Han er medlem av London Trades Council. Bidrag mottages av «Anarkisten»s redaktion, K. Hansten, Vibesg. 8⁴.

I artikkelen i forrie nummer om Fagforeninger og politik hadde vi jort os skyldi i en feiltagelse. Forslaget om at danne et forbun av alle fagforeninger, uavhængi av politik er nemli ikke, som vi skrev, kommet fra folk, der er medlemmer av foreninger, der staar i Norsk fagforbun, men fra en komite, der valgtes paa Stockholmskongressen, og som fik i opdrag i overensstemmelse med kongressens beslutning om, at fagorganisationen ikke burde falle sammen med den politiske organisation, at forme et forslag for Norge.

Revolusjon i Italien.

Det viser sei nu, at der er nød over hele Italien, ikke bare i enkelte lansdele. Der er uroliheter overalt. Mens der før kun var demonstrasjoner for nedsættelse av korntollen, som rejeringen svarte med kuler og fængslinger, er nu mængden forbitret, den brænner tolbygninger og raadhuse; rejeringen har samlet sammen større troppestyrker; der er større kampe, de største har været i Milano, vor der paa en dag var 200 døde paa befolkningens side, men der blev kjæmpet i flere dage. Adskillie byer og deres omegn er erklæret i beleiringstilstan, ossaa enkelte provinser; rejeringen skal enog ha tænkt paa at erklære hele lannet i beleiringstilstan, noet som dog ikke er blit noet av. En meget glædeli efterretning er det, at soldaterne tilslut i Milano har nægtet at lystre ordre, de skyter over mængden. Denslags brøkampe er vistnok ikke noet nyt i Italien; men det har dog ikke hænt før, at hale lannet har staat i oprør.

Det turde være tvilsomt, om dette oprør vil lægge sei ijen; det italienske folk har nu lit saa længe unner militarismens fryktelie byrder, og de høie skatter har plaget den allerede før fattie befolkning, saa det turde være tvilsomt, om befolkningen ijen vil gaa inunner dette aag, saa meget mere som den italienske stat er saa bunforjællet, at det ikke kan være tale om, at al denne tol og alle disse skatter vil lettes av folkets skuldre, saalænge den italienske stat bestaar. Dette forstaar befolkningen i Italien, og den har mange ganges erfaring for, at efter opstanne, som har bragt rejeringen og parlamentet til at love reformer, er det kun blit værre; foruten massefængslingerne er der ikke foretat noet. Befolkningen hader rejeringen og forakter parlamentet og tror ikke paa muliheten av forbedring ved demokratiet. Da nu rejeringen heller ikke kan stole paa hæren, ser det virkeli ut som, at vad der nu foregaar i Italien, er det borgerlie samfuns sammenfallen.

De franske valg. Valgene til deputeretkammeret i Frankrig har git det resultat, at rejeringspartiet har faat stor majoritet. Socialdemokraterne har faat 41 kandidater; ved omvalgene kan de muliens ænnu faa et par kandidater ijennem. Efter dette maa socialdemokraternes plan, at organisere arbeiderne som klasse for at erobre den politiske magt, betragtes som strannet. Socialdemokratiet er vistnok ikke gaat tilbake, det har vunnet to plasse; men i en forsamling paa henimot 600 er dette noet lite. Der er valg i Frankrig vært 5te aar; men naar arbeiderne ikke slutter sei sterkere om socialdemoratiet æn at det vinner 2 plasse av 600 vært 5te aar, er der ingen utsikter for socialdemokratiet; arbeiderne vil ikke ad den vei befries fra kapitalismens aag. Men naturlivis kan ikke det opfattes som resignation fra arbeidernes side, som at arbeiderne skulle tro, at det var umuli at komme fri av kapitalismen. Tvertimot, de har inseet, at de politiske valg ikke kan føre dem ut over det aag, vori de staar unner kapitalismen, og de vil derfor slaa in paa andre veie.

Fra statli tvang til brodermord.

(Efter «Der arme Konrad.)

Den kristelie religion præker kjærliheten, henholsvis præker præsterne for de stakkels djævle, som ikke har noet og gaar fattie og blottede mellem de besiddendes fylte lagere — stadi næstekjærlihet, slavens kjærlihet mot sin herre.

Kristus har vistnok ment det anderledes: han uttalte ænog engang, at han ikke var komman for at bringe freden, men sværdet. Likemeget: nutildags præker de kristne statskirker kjærliheten, og ærlie mennesker finnes der, troskyldie og saktmodie, som klamrer sei til denne kjærlihet og avhaaller sei fra envær volshandling. Men da kommer staten og forlanger utøvelse av soldaterhaanverket. Vad den svarer, naar den den blir foreholt det femte bud: Du skal ikke stjæle! har i Preusen rekruten Thröners lidelseshistorie vist, da han paa grun av religiøse betænkeliheter stanhafti vægrede sei ved at haantere vaaben. Han blev dømt til fæstningsstraf og omijen til fæstningsstraf, gang efter gang. I Ruslan har man pint tildøde en skolelærer, en tilhænger av Tolstoi. Nu hører man ijen noet nyt fra det barbariske zarregimentes rike. Der lever den religiøse sekt Duchborerne, som nækter at jøre militærtjeneste; til denne sekt hørte ossaa den omtalte skolelærer. Samtlie tilhængere av denne sekt, der finnes i Kaukasus, har faat tilladelse til at utvandre til utlannet, med untagelse av de unge mæn, der er i den værnepliktie alder. I forveien maatte de skriftli gi avkal paa alle sine rettiheter paa den jor, de hittil hadde havt.

De unge mæn, der er i den værnepliktie alder, blir altsaa bakefter som iforveien stillet foran valget mellem at opgi sin kristendem og at la sei pine tildøde. Men de andre maa fattie og blottede vandre fra jorlappen jemme, til elendiheten; staten stikker deres eiendom i lommen.

Det er en kristeli stat. Det er de herskendes kristendom. Og det er et eksempel paa kristeli næstekjærlihet, som den blir utøvet av de herskende.

Ossaa fra Galicien melles om brøkampe. Bønnerne i Galicien er nedsunkne i den dypeste avhængihet av de adelie feudale gosbesiddere, der rejerer dem paa den mest tyranniske maate. Bønnerne samles tili om maarnen i stor mængde, mæn og kvinner, i gaarsrummet paa den adelie gaar og venter paa, at gaarsbestyreren skal komme og plukke ut dem han vil la faa arbeide. Endeli kommer han, og mænnene staar med hatten i haannen, mens han vælger. Bestyreren nævner dagIønnen, der alti er saa liten, at den ikke mere en halveis kan fri den, der blir valgt, fra at lide nød. Bestyreren vælger kansje halvparten av dem, som er fremmøt; mange av de andre anroper ham bønfallende om ossaa at la dem faa arbeide, men han avslaar det, han har ikke bruk for fler. De, der ikke antas, maa gaa tomhænnet jem til sin sultende familie. Noen svarer han: Nei, den som ikke har bruk for sin godsherre til riksdagsman, har vi ikke bruk for til arbeide. Paa denne maate har feudaladelen i Galicien jort stemmeretten værdiløs for bønnerne. De polske feudalherrer har paa denne maate tiltvunget sei mange plasse i den østerrigske rigsdag, og har benyttet denne stilling til blant annet at faa tilintetjort endel av de inrømmelser, som var jort bønnerne efter 1848. Den galiciske lanbefolknings levesæt skal være saa karri, at den forbauser en vesteuropæer, en ordentli seng er en untagesle, men hungerstilstan blant denne befolkning er derimot ikke noen untagelse.

Beleiringstilstand. Den spanske Cortes har vedtaget forslaget om militærbevilgninger. Ministerkrisen vedvarer, Optøierne udbreder sig mere og mere i landet. Der meldes saaledes om uroligheder i Baza paa grund af brødspørgsmaalet. Flere dræbtes eller saaredes. Ordenen er nu jenoprettet. Officielt angives, at der i Lenares kun er dræbt tre personer. Rolighed er atter tilveiebragt; men byen er erklæret i beleiringstilstand. Ogsaa Valladolid, Cordoba, Gibraltar og Andalusien er erklæret i beleiringstilstand.

I Rusland er nøden for tiden like saa stor som i de andre lanne, vorfra der melles om hungersnød. Det saakalte frie økonomiske selskap har nyli utstet et oprop, i vilket der henvises til, at der hersker en forfærdeli nød i 17 guvernementer og i flere distrikter i andre guvernementer. Det heter i opropet:

«Vær dag kommer nye efterretninger om, at befolkningen sulter her og der, og at der er utbrut tyfus. Odessas kommunalbestyrelses forretningsutvalg skriver i sin beretning. Noen beboere i lansbyen Sytschenska dør av utmattelse. «Elendihetens billeder», skriver Smolenskerbladet, «er ubeskrivelie. Som følge av mødrenes mangelfulle ernæring sykner børnene hen og dør». Og lignende efterretninger kommer i mængde fra forsjellie eine i det centrale, norøstlie og sydlie Ruslan. En del av befolkningens existens er unnergravet. Den for landbruket uunværlie kvægbestan er hos de fleste lanmæn gaat tilgrunne. Størstedelen av takene er allerede for længe siden berøvet sin straatækning til at fore kvæget med; en stor del av kvæget er mange steder solt for spotpris av mangel paa for; der gis distrikter, i hvilke tusener stykker kvæg paa faa dage døde av sult.

I store dele av Ruslan var der i sommer misvækst, og dette har foraarsaket nøden. Nødstilstan er der paa et lanområade av 6000 kvadratmil. I distriktet Lewny senner forældrene sine sultne børn til skolerne for at ungaa at maatte nække dem brødet jemme.

Unner alt dette har rejeringen næktet at gi fraktmoderation paa jernbanerne for det korn, der er bestemt til fordeling blant de nødlidende.

Naar man hører om al den nød, som staar omtalt ovenfor, bør man da ikke oprette den frie nydelse, saa at alle de, der nu lider nød i Ruslan, Galicien, Italien og Spanien, kan faa alt det korn, som nu samles op i store magasiner af engelske og amerikanske kornspekulanter!

Unner valgkampen i Paris førte endel vittihetsmakere et æsel jennem gaterne; paa æselet hang der plakater, vorpaa der sto skrevet: kandidatens urbillede.

Lukka paa jordi.

Mannaætti hev fraa uminnelege tider vore i vokster mot maale, mot aa verta l u k k e l e g paa jordi, mot det evige ideale som hev vore, er og vert gud. Denne veksingi er som ei bylgja paa have. Snart gjeng ho logn og roleg, og snart rullar ho i villaste leik. Til sine tider fell ho saman til djupe dalar, og til andre tider veks ho til svære toppar. Stundom er ho mild og dragande, og stundom so er ho kald og avskræmeleg. Altid ber det f r a m-y v e r.

Dei store vaargjennembroti set til alle tider djupe merke efter seg. Det gamle vil trygt sitja. Det nye vil fram. Det gamle visdomsorde hev æveleg sanning i seg, at n y vin sprengjer g a m l e lersekkjer. Nye tankar maa faa nye former. Paa Kristi tider var det eit stort vaargjenembrot i mannasoga. Blomen av ætti lengta etter noko nytt. Paa hi sida hadde roteskapen og styggedomen grepe um seg som aldri fyrr. Mannasonen kom med nye livgjevande tankar. Han fekk ein lang og tung arbeidsdag. Sjølv maatte han døi for si sak. Verke hans døydde ikkje. Det frø, som han saadde, ber no rikeleg frukt. — I den franske revolusjonen braut nye tankar seg fram. Og i 1814 bles aprilvinder her i Norig. — Mykje er gjort, og mykje stend att. Enno er det mange som ropar i si naud etter braud. Og alt medan dei det gjer, so kan ein ikkje venta so mykje av dei. Her gjeld det aa taka stige fullt ut: lata alle faa mat nok. Og her kan v e r t a nok aat a l l e. Mange hev n o for mykje mat. Det gjeld um aa jamna ut. Her fær alle gode krefter hjelpast aat.

Det kan stundom sjaa fælt ut. Det er som det skulde verta verre og verre. Men det er so i alle gjennembrotstider. Det gamle naar daa si fulle høgd — og f e l l. Det gjeld um aa halda ut. Med guds hjelp skal sanning og rettferd sigra yver urettferdi og alt som gjer menneskjane vondt her paa jordi.

Aa. O. V.

Bidrag til parlamentets karakteristik.

(Alfred Capus i «Figaro».)

Stortingsman (til sin sekretær): Har de jort færdi det lille memorandum, som jei bad dem om?

Sekresæren: Ja.

Stortingsm.: Det siste stortingsmøte medreinet?

Sekret.: Ja.

Stdrtingsm.: Og resultatet?

Sekret. (nølende): Jei vover neppe...

Stortingsm.: Tal kun, min ven, gener dem ikke. Jeg vil avgi reinskapsberetning for den stortingsperiode, som nu er forbi.

Sekret.: Vis jei har forstaaet dem rikti, saa har di forlangt av mei, at jei skulle unnersøke, om di har handlet tro mot deres valgprogram og opfylt de løfter, som di har git til deres vælgere.

Stortingsm.: Ganske rikti.

Sekret.: Resultatet av min unnersøkelse er meget enkel. Paa de forsjcllie valgmøter gav di deres vælgere 51 løfter, av vilke di imidlertid bare har opfylt et.

Stortingsm.: Virkeli?

Sekret.: Ja, et eneste.

Stortingsm.: Av 51 bare et? Det er umuli.

Sekret.: Di behøver ikke at bli forskrækket over det, ti av alle stortingsmæn er di den, som har holt mest.

Stortingsm.: Det er rikti, og jei tør smigre mei med, at jei hæver mei over middelmaadiheten. Og va er det for et løfte, som jei har holt?

Sekret.: Husker di det ikke mere?

Stortingsm.: Jei vet virkeli ikke saa nøie . . .

Sekret.: Det er en liten tærtiærbane, som di har sat ijennem.

Stortingsm.: Ja rikti . . . . Det har ossaa kostet mei stor møie, og jei har arbeidet paa det med virkeli selvopofrelse.

Sekret.: Det kan ikke nægtes.

Stortingsm.: Jei var mere en 20 gange hos statsraaden, ganske bortset fra det besvær, som jei hadde med mine kolleger i stortinget. Jei haaber, at vælgere vil anerkjenne det.

Sekret.: Det vil de ganske vist, om en deres fortjeneste paa en maate er knepet in lit derved, at denne bane munner ut i nærheten av deres hus og værdien av deres eiendom derved blev forhøiet med 50 procent.

Tilsente bøker og aviser:

Freedom, Englan.

Anarkistiske aviser og tidsskrifter:

F r i d o m, Kristiania, Akersgaten 73b.

D e r S o c i a l i s t, Berlin, N. O. Elisabeth Strasse 66, vorn II Tr.

D e r a r m e K o n r a d, ukeblad for det arbeidende folk, Bertin, NO., Elisabethstrasse 66.

L e s L i b e r t a i r e, Paris, 5 rue Briquet.

L e T e m p s n o u v e a u x, Paris, 140 rue Mouffetard.

L e p è r e P e i n a r d, Paris, 15 rue Lavieuville.

F r e e d o m, London W. C., 7 Lambs Conduit Street.

L'A g i t a t i o n e, Ankona, Italien.

D e f r i j e S o c i a l i s t, Hollan.

D e a v i s e r, til vilke dette blad blir sent, anmodes om at senne bytteexemplarer.

D i e Z e i t u n g e n, zu welchen dieses Blatt geschickt wird, werden aufgefordert, Tauschexemplare zu schicken.

R e d a c t i o n s o f j o u r n a l s, which receive «Anarkisten», are requested to send their journals as exchange.

Arbeidsløse kan abonnere paa dette blad uten at betale kontingent for den tid, de er uten arbeide.

Oslo prenteverk.